

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Президентым изэлуклэгъухэр

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан Урысыем и ФСКН Краснодар краймклэ и Регион гъэлорышланлэ АР-мклэ и Къутамэ ипашэу Сергей Рудковскэм тыгъуасэ иофшлэгъу зэлуклэгъу дырилагъ.

Наркотикхэм альэныкьоклэ республикэм шызэрэхьэрэ бзэджэшлагъэхэм япроцент 87-р Мыекъуапэ, Мыекъопэ ыкли Джэджэ районхэм зэрашагъэунэфыгъэм лъэшэу зэригъэгумэкьырэр Президентым кылуагъ. Къыныгъоу къэуцухэрэр дэгъэзыжыгъэнхэм пае ыпшэкклэ зигугъу къэтшыгъэ къулыкъум иофэу ышлэрэм, пшъэрылгъу зыфигъэуцужыхэрэм къаклэупчлагъ. Мы муниципальнэ образованишым нахь екллэлкэ тэрэз къафэбгъотын зэрэфаем игугъу кышыгъ.

2010-рэ илъэсым кыклоцлэ

наротикхэм хэбзэнчъэу ягъэзеклон епхыгъэу Адыгеим бзэджэшлэгъи 194-рэ зэрэщызэрэхьагъэр Сергей Рудковскэм кыыхигъэщыгъ. Ахэм ащышэу 114-р бзэджэшлэгъэ хьылгъэхэм ыкли хьылгъэ дэдэхэм къахеубытэх. Законыр зыкуыагъэхэм альэныкьоклэ уголовнэ иоф 221-рэ кызэлуахыгъ, иофи 114-р Прокуратурэм иорганхэм алэклагъэхьагъ. Уголовнэ пшъэдэжыгъ зэрагъэхьыгъэр нэбгыри 170-рэ, ахэм ащышэу хьапс зытыралъхьагъэр нэбгыри 131-рэ. Наркоманием ебныгъэным пае республикэм имуниципальнэ образованиехэм

зэклэми программэхэр ашаштагъэх ыкли ахэм шлуагъэ къатэу иоф ашлэ. Ар къеушыхьаты мы аужырэ илъэс заулэм наркоман хъугъэхэу агъэунэфыгъэхэм япчъагъэ нахь маклэ зэрэхьурэм. Джырэ уахьтэ наркодиспансерым иучет нэбгырэ 2268-рэ хэт (ыпэкклэ ар нахьыбагъ), ахэм ащышэу нэбгырэ 1200-м наркотикыр ренэу агъэфедэ. Къыхэгъэщыгъэн фае, наркотикэу республикэм шызеклорэм инахьыбэр нэмыклэ регионхэм кызэрарашырэр. Наркоманхэм реабилитацие зышаклун альэклышт гупчэ Адыгеим зэрымгытэр, районхэм ащылэ

отделхэр зычлэт унэхэр зэрафимыкьухэрэр, нэмыклэ иофыгъохэри пашэм кыгъээнэфагъэх.

Гумэклыгъохэр дэгъэзыжыгъэнхэм пае республикэр лэпылэгъу къафэхьуным зэрэфэхьазырыр, ау къулыкъур федеральнэ структурэу зэрэщытыр зышамыгъэгъупшэу, иофыгъо шхьалэхэм язэшлохынклэ Москва зыфагъазэзэ ашлымэ нахь тэрэзэу Тхьаклушынэ Аслъан ылытагъ. Мы аужырэ илъэсхэм гъэхьагъэу ялэхэм ахагъэхьуагъ нахь мышлэми, джыри иоф зыдэпшлэн фэе лъэныкъуабэ зэрэщылэр, наркотикхэр зыгъэфедэхэрэм япчъагъэ джыри нахь къегъэлыхыгъэн зэрэфар Президентым клэух зэфэхьысыжызу кышыгъ.

Нэужым республикэм ипашэ федеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Алэжырэ чыгъухэм псы аклэгъэхьогъэным АР-мклэ и Гъэлорышланлэ» зыфиорэм иректорэу Оелл Аслъан ригъэблэгъагъ. Блэклыгъэ илъэсым мы структурэм иофэу ышлагъэм изэфэхьысыжхэм, гумэклыгъоу шылэхэм бгъуитлур атегушылагъ.

Республикэм пындржэжыным зыкышцегъэлэтыгъэным зигугъу къэтшыгъэ учреждениеу чанэу зэрэхэлажырээр Президентым кылуагъ. Ащклэ мэхьанэшхо зилэ Шапсыгъэ, Октябрьскэ, Шынджыкы ыкли Чэтыукъо псыубытыплэхэм непэрэ мафэхэм яхьулэу язытет зыфэдэм кыкльупчлагъ.

Оелл Аслъан кызэрилуагъэмклэ, алэжырэ чыгоу псы зыклагъахьоу республикэм илэр гектар мин 25-м клэхьэ, ащ шыцэу гектар мин 12,5-р пындрж-

лэжыным епхыгъэх. Илъэс заулэ хъугъэу пындржым икъэгъэжыныгъу чыгъум хэпшыкьлэу хэхьэ, 2010-рэ илъэсым гектар мини 4-м ехъу агъэтлысыгъагъ, шэпхьэшлэхэм адиштэрэ пындрж тонн мин 18,7-рэ къахьыжыгъ. Анахь шхьалэу кыыхэгъэщын фаер Шапсыгъэ псыубытыплэм гъэцкэжынынышхо зэрэрашыллэгъэр ары. Ащ изэтегъэпсыхьан пэлуагъэхьанэу илъэс зэклэлыкьлохэм федеральнэ гупчэм сомэ миллиардитум ехъу кытлупчышт, джырэ уахьтэ ехьулэу сомэ миллион 700 фэдиз агъэфедэгъах. Планэу аштагъэм диштэу иофшлэхэр лъэкьуагъэх, пэшлорыгъэшъэу зэрагъэнэфагъэмклэ, псыубытыплэм изэтегъэпсыхьан иапэрэ уцугъо 2015-рэ илъэсым аухьшт. Нэмыклэ псыубытыплэхэм язытет зэригъэразэхэрэр ыкли ахэр кыдэунхэм ищынагъо зэрэщымылэр директорым кылуагъ.

Пындржым икъэгъэжыны республикэмклэ мэхьанэшхо зэри-лэр Тхьаклушынэ Аслъан кыыхигъэщыгъ, адрэ къэнэгъэ чыгъухэри тапэкклэ лэжыгъэнхэ зэрэфар пшъэрылгъэ шхьалэу кыгъээнэфагъ.

Мы мэфэ дэдэм АР-м и Президент къэралыгъо учреждениеу «Стандартизациемклэ, метрологиемклэ ыкли сертификациемклэ Адыгэ гупчэм» ипашэ ипшъэрылгъэр зыгъэцкларэ Матгыж Аслъан зэлуклэгъу дырилагъ. Илъэсэу икыгъэм изэфэхьысыжхэм, тапэкклэ планэу агъэуцухэрэм, шыклагъэхэм ядэгъэзыжынклэ шлэгъэн фаехэм ахэр атегушылагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 240-р зытетэу «Мылькур фэгъэзэгъэным ехьыллагъ» зыфилоу 2010-рэ илъэсым мэкъуогъум и 21-м аштагъэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 240-р зытетэу «Мылькур фэгъэзэгъэным ехьыллагъ» зыфилоу 2010-рэ илъэсым мэкъуогъум и 21-м аштагъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоагъэхэр, 2010, N 6) мы кыкльыкьлорэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 3-рэ подпунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«3) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу чылопс паркэу «Большой Тхач» зыфиорэм ыпклэ хэмылгъэу мылькур ыгъэфедэнэу фэгъэзэгъэнэу»;

2) мыщ фэдэ къэлуклэ зилэ я 5-рэ подпунктыр хэгъэхьогъэнэу:

«5) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу чылопс паркэу «Большой Тхач» зыфиорэм ыпклэ хэмылгъэу мылькур ыгъэфедэнэу фэгъэзэгъэнымклэ мы къэралыгъо учреждением зэзэгъыныгъэ дэшыгъэнэу».

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМППЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 7, 2011-рэ илъэс
N 108

Иофшлагъэхэм уасэ къафишлыгъ

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан УФ-м инароднэ сурэтышлэу, АР-м изаслуженнэ художникэу Къат Теуцожь тыгъуасэ луклагъ.

Илъэс зэклэлыкьлохэм къаклоцлэ республикэм, лъэпкъым афэлэжырэ сурэтышлым иофшлагъэхэм Президентым осэшхо къафишлыгъ, гъэхьагъэу ышлэхэрэм игуапэу зэралпылгъэрэр кыыхигъэщыгъ. Адыгэхэм ямызакъоу, нэмыклэ лъэпкъхэм афэгъэхьыгъэ сурэтхэр зэрилэм, ащклэ ахэм язэпхыныгъэ зэригъэпытэрэм мэхьанэшхо ритыгъ.

Сурэтышлым иофшлагъэхэр непэ икьоджэ гупсэу Гъобэкъуае, республикэ гимназием, музей зэфэшхьафхэм ащыплэгъунхэ плэкьышт. Итворчествэ зыгу рихьырэ цыф пчъагъэхэм

исурэтхэр шлухьафтынэу аритыгъэх. Анахь шхьалэу ылытхэрэр тиреспубликэ шылэжырэ иофшлэгъухэм япроизведениехэр къэухъумэгъэнхэр ыкли ахэр Адыгеим кыгъээнэжыгъэнхэр арых.

Джырэлагъэ Тыркуем шыклошт къэгъэлэгъонхэм ахэлэжыэнэу Къат Теуцожь рагъэблэгъагъ. Зэклэмкли иофшлэгъэ 50 фэдызэр къалэхэу Стамбул, Анкара, нэмыклэ чыплэхэм къашигъэлэгъошт. Ащклэ Президентыр ащ кыфэгушлуагъ, «гъогумаф» кырилуагъ.

Зэлуклэм икльух Т.Къатым исурэтрэ итхылырэ Тхьаклушынэ Аслъан шлухьафтынэу ритыгъэх.

(Тикорр.).

Нэбгырэ 530-рэ дзэ къулыкъум ащэщтых

Гъэтхэ дзэ дэщыгъом джащ фэдиз ныбжьыкIэ къулыкъум кIон фаеу агъэнафэ. Джырэ уахътэ районхэм а Иофыр ащырагъэжыагъ. Адрэ илъэсхэм ялътыгъэмэ, мыгъэ коммисием къекIуалIэхэрэм яп-

чъагъэ хэжъуагъ. Анахъ къахэщыхэрэр Мыекъуапэ ыкIи Мыекъопэ районыр арых.

Иофыгъо къызыпыкIыхэрэр къулыкъу зыхынэу фэмыехэм зызэрагъэбылтырэр ары. Джащ фэдэу икIыгъэ илъэсым АдыгеймкIэ нэбгырэ 6500-рэ дзэ къулыкъум ащэнэу щытыгъэ-

мэ, ащ ипроцент 30-р япсауныгъэ изытеткIэ коммисием пхырыкIыгъэхэп.

Республикэ дзэ коммисариатым дэщынымкIэ иотдел ипащэу Александр Егоровым къызериуагъэмкIэ, мэфэ зыбгъушI хъугъэ ныIэп дэщын Иофхъабзэр зыкIорэр. ЖъоныгъокIэ мэфэкIхэр текIыхэмэ, апэрэхэр ращэжъэщтых. Ахэм ащыгъыщтхэр, ящыкIэгъэщт пкъыгъохэр къащэгъахэх.

— Гурыт гъэсэныгъэ зыщызэрагъэгъотыхэрэм къачIэкIыщтхэм, апшгъэрэ еджапIэхэр къэзыуххэрэми тащэгугъы, — еIо дзэ коммиссарым, — хэгъэгум икъэухъумэнкIэ мэхъанэ зилэр гъэсэныгъэ тэрэз зылэ-кIэлъ ныбжьыкIэхэр ары. Джырэ лъэхъаным диштэрэ техникэмкIэ тикъэралыгъо идзэхэр еуIэшых, ахэр зыгъэIорышIэн зыльэкIыщтхэр ящыкIагъэх.

ИШЪЫНЭ Сусан.

КIэлэеджакIохэм къафагъэлъэгъошт

Космонавтикэм и Мафэ ипэгъокIэу мобилънэ электроннэ планетариеу «Маленький принц» зыфиIоу Шъачэ кыкIыгъэр Мыекъуапэ иеджапIэхэм ащыщхэм къащагъэлъэгъошт.

Къэлэ администрацием СМИ ИофхэмкIэ зэпхыныгъэхэр адэшыгъээнхэмкIэ и ГъэIорышIапIэ къызэрэщытаIуагъэмкIэ, гурыт еджапIэу N 7-м икIэлэеджакIохэр чыжъэу щылэ жъуагъохэм яплъынхэ, шгъэфэу апылхэр зэрагъэшIэн амал мэлылфэгъум и 8-м яIагъ. Джащ фэдэу Дунэе космическэ станциеми «зыщарагъэплъыхъагъ».

Мобилънэ планетариеу къащагъэм нэфынэр зыпхырымыпсырэ экранэу иIэм метри 5-м ехъу ишгъомбгъуагъ. Арышъ, ащ зэ Iухъэгъум нэбгырэ 40 еплъынхэу амал яI. Зэрыфэщт унэм ар такыкъ 20-кIэ щыбгъэуцун олъткIы.

БЫЛЫМХЪУНЫР

Кошхъэблэ районым мэкъумэщышIэ-фермер хъызмэтшIэпIэ 600-м ехъу щызэхэщагъ. Ау ахэм ащыщэу зы хъызмэтшIапIэ ежым ибылымэхъо фермэ иIагъэп. Мары джы а щыкIагъэр дэгъэзыжыгъэ хъугъэ. Фермерэу ЕмыкI Аслъан къуаджэм дэтыгъэ колхозэу Кировым ыцIэ зыхыщтыгъэм ибылымэхъо фермэщтыгъэр къыщэфыжыгъэу былымпIэшъэ 90-м ехъу щилыгъ. Ахэр зэкIэ Краснодар краим къыщищэфыгъэх.

Арышъ, джы зэкIэ чэмэу тилэхэм чэмьщитIурэ былым-Игъищырэ ныIэп афэгъэзагъэр.

Тызхэт лъэхъаным фермэм тет чэм пэпчъ телытагъэу чэщ-зымафэм шэ килограмм 13-м ехъу къыкIахы. Ау ар гъунапкъэкIэ алътгъэрэп. Чэмхэр къызэлъэлъ-фэхэшъ, шгъэм хэпшIыкIэу къыххэшошт.

— Щэр бэу къэтхыжыныным анахъ лъэпсэшIоу иIэр былымIус базэм изытет ары, — еIо ЕмыкI Карпо. — Тифермер хъызмэтшIапIэкIэ чыгу гектар 700 къытфэгъэзагъ, ащ коцыр, хэр, тыгъэгъазэр, соер, силос зыхашыкIыщт натрыфыр къыщагъэкIых. Мэкъур зыщидгъэхъазырырэ чыпIи тил. А псгъум яшIуагъэкIэ былымхэм ядгъэшхырэ Iусхэм ахэхъэ силосыр, мэкъур, комбикормхэр, концентратхэр. Гъэмафэм анахъэу дгъэфедэрэр конвейер шхъуантIэр ары.

Фермэм зы трактор тет, ащкIэ Iус эфэшъхъафхэр былымхэр зычIэт къакъырхэм арашалIэх.

Уц цыIэнэм иупкIэгъу къызысыкIэ а Иофыр зэрэзэшIуахырэ техникэу яIэм дэгъоу Иоф рагъашIэ.

Фермерэу ЕмыкI Аслъан унашгъо ышIыгъ шгъу чэмхэм къакIахырэр зыми римыщэнэу. Ащ продукции хэшIыкIыгъэныр, анахъэу адыгэ къуае шыгъэныр нахышIоу къыхихыгъ.

Фермэм былымэу тетхэм зи ахэмьIодыкIэу дэгъоу алыгъых. Ветлечебницэм испециалистхэр яIэпыIэгъухэу былымхэм яIазэх, ежъхэм яфельдшери фермэм щэлажъэ. Анахъэу анаIэ зытырагъэтыхэрэм ащыщ чэмхэм шкIэу къакIахъохэрэр тэрэзэу Iыгъыгъэнхэр, ахэм мы лъэхъаным зы мафэм шэ литри 150-м фэдиз рарагъэшъу.

БылымпIашгъэхэм афэшъхъафэу фермэм шы заули щалыгъ. Ахэм ащыщхэр фермэм Iусхэр шыцэщэгъэнхэмкIэ агъэфедэх, адрэхэр шыгъачэхэм бэрэ ахагъэлажъэх.

ЛIЭХЪУСЭЖЪ Хъаджэртбый.

Сурэтым итыр: фермэм ипащэу ЕмыкI Карпо.

«ЦыхъэшIэгъу телефон»

Урысыем и МЧС «ицыхъэшIэгъу телефон» Иоф ышIэу зэрэригъэжыагъэмкIэ макъэ къегъэIу. Ащ пшгъэрылгъэу иIэр

МЧС-м игъэIорышIапIэхэм ыкIи иподразделениехэм яIофшIаIэ цыфхэр зэрэплъыхэрэр, ащкIэ яшIошIхэр зэригъэIэнхэу ары.

Ащ дакIоу МЧС-м ипащэхэм административнэ пэрыохъухэр цыфхэм афагъэуцухэмэ, яIэнатIэ агъэфедэзэ, хабзэр аукъомэ зэрагъэшIэ ашIоигъу.

АР-мкIэ цыхъэшIэгъу телефоным иномерыр (8-7772) 56-80-78.

Псыхэр къыдэмыкIынхэм лъэплъэх

Гъэтхэ ошх къещхыгъом ыкIи ос жъугъом псыхъохэр къыдэкIыхэу, унагъохэм акIаохэу, зэрарышхо къафихъэу къыхэкIы.

Ащ фэдэ хъумэ ошIэ-дэмышIэ Иофым пэуцужыгъэным, псы къиунымкIэ ИофшIэнхэм язэхэщэн АдыгеймкIэ ащ фэгъэзэгъэ къулыкъур фэхъазыр. КIуачIэу, амалэу шыIэхэр ауплъэкIугъэх, агъэнэфагъэх. Мы ИофшIэным пэлухъащт ахъщэр ыкIи материальнэ кIуачIэхэр агъэунэфыгъэх. Ащ фэдэ ошIэ-дэмышIэ Иофхэм апэлухъанэу республикэмкIэ сомэ миллион 44,9-рэ агъэнэфагъ.

Урысыем и МЧС АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ шгъхъаIэ къызэрэщалауагъэмкIэ, 2010-рэ илъэсым псы къиуным ыкIи псыуцоным къахырэ Иофыгъохэм ядэгъэзыжынын пае сомэ миллион 83,4-рэ агъэфедат. Ащ фэдэу Джэджэ районымкIэ псыхъоу Айрюм аукъэбзыгъ. ЗэкIэмкIи километри 6,9-рэ агъэкъэбзагъ. Псыхъохэу Лабэрэ Фарзэрэ янэпкъ пытапIэхэр агъэцэкIэжыгъэх. Шапсыгъэ псыубытыпIэм сомэ миллион 32,6-рэ зытефэн ИофшIэнхэр рашылаIагъэх. ТэхъутэмыкIое псыубытыпIэм игидроузел ыкIи Чэтыку псыубытыпIэм псыр къызэрэрагъэчтырэ псэуалъэхэу аварийнэу щытыгъэхэр агъэцэкIэжыгъэх.

Псыкъиуным лъыплъэгъэным пае Адыгэ Республикэм постипшIагъэнэфагъ, ищыкIагъэ хъумэ джыри чыпIэ 56-мэ постхэр ашагъэуцущтых.

Псыкъиуным лъыплъэгъэным нахъ дэгъоу зэхэщэгъэным фэлъжэрэ Иофхъабзэхэм къахеубыгъ АдыгеймкIэ Госгидрометым зэхищэгъэ метеостанциитфымэ ыкIи псыпостипшIымэ автоматикэм тетэу Иоф ашIэ зэрэхъугъэр. Ащ ишIуагъэкIэ сотовэ ыкIи спутник связымкIэ псыхъохэм язытет зэрагъашIэ, ошIэ-дэмышIэ Иофхэр къэмыхъунхэм лъэплъэх.

Урысыем и МЧС АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ шгъхъаIэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр гухэ-кIышхо щыхъоу фэтхъаусыхэ Хъащыр Аслъан Азмэт ыкIом — Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ыцIэкIэ Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ ФедерациемкIэ и Совет хэтым — янэ зэрэщымыIэжым фэшI.

Федеральнэ ЗэлукIэм и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Р. Хъ. Хъаджэбыекъор лъэшэу гухэкI щыхъоу Федеральнэ ЗэлукIэм ФедерациемкIэ и Совет хэтэу Хъащыр Аслъан Азмэт ыкIом фэтхъаусыхэ янэ идунай зэрихъожыгъэм фэшI.

АР-м итхакIохэр гухэкIышхо ащыхъоу фэтхъаусыхэх тхакIоу, Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм игъэзетэу «Адыгэ псалъ» зыфиIорэм иредактор шгъхъаIэу ХъашIуцIэ Мыхъамэд ятэу Мусабыи идунай зэрихъожыгъэм фэшI.

Республикэ общественнэ-шIушIэ организациеу «Хъакурынэхъабл — Мамхыгъ» зыфиIорэм и Совет хэтхэр ХъагъундэкIо Хъамедэ Ахъмэд ыкIом идунай зэрихъожыгъэм пае ибын-унагъорэ янэ къыльтфыгъэхэмрэ агу къеоу афэтхъаусыхэх. Ныбджэгъу хъалэлэу, цыф гуIэгъушIэу, лъэпкъым фэгумэкIэу зэрэщытыгъэм апае агу зэрилъыщтыр къаIо.

Тыпфэраз, Хъамед

ХъагъундэкIо Хъамедэ Ахъмэд ыкIор дунаим цыфышIоу, дэхэлэуалэу тетыгъ. Сыдыгъо уапэ къифагъэми къыпщымыгушIукIэу, IапIлI фабэ къыуимыщэкIэу, унэгущоу къемыбэоу ублэгъэкIыщтыгъэп. Iахыли лыщыщи къыухъумагъ, ренэу ыналэ атыригъэтыгъ. Ыгу къытфызэлухыгъагъ, тигъэгущоштыгъ, тэри ежым тыщыгушIуIуIыщтыгъ. КъызхэкIыгъэ ХъагъундэкIо лIакъом изакъоп Хъамедэ къыгъэгъунагъэр, дахэу зыфыщытыгъэр, янэшхэри, ипхъорэлъфхэри, нэмыкI пстэоу ыцыпэ зыххэщэгъэхэри ыгъэшIуагъэх. УтщыгъушIэщтэп, Хъамед, Тхъэм джэнэт къыует.

Ипхъорэлъфыхэр

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм 2011-рэ илъэсымкIэ, план пIалъэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэсхэмкIэ иреспубликэ бюджет ехьылIагъ

(КъызыкIэлыкIорэр гъэтханэм и 29-м къыдэкIыгъэ номерым ит).

Гъэсэныгъэ учреждением цIэу иIэр	Мылъку апIугъэхьэгъэнымкIэ нормативхэр (сомэ мин пчъагъ)		
	2011-рэ илъэсыр	2012-рэ илъэсыр	2013-рэ илъэсыр
Къэралыгъо образовательнэ учреждениеу «Адыгэ республикэ гимназиер»	28788	29652	29652
Къэралыгъо общеобразовательнэ учреждениеу «Пчыхъэ (сменнэ) общеобразовательнэ еджапIэу пшгъэдэкIыжъэу ателъыр ягъэгъэцкIэжыбгъэнымкIэ Федеральнэ къулыкъум и ГъэlorышIапIэу Адыгэ Республикэм щыIэм иисправительнэ колониеу № 2-м щызэхэщагъэр»	2286	2355	2355
Къэралыгъо общеобразовательнэ учреждениеу «Пчыхъэ (сменнэ) общеобразовательнэ еджапIэу пшгъэдэкIыжъэу ателъыр ягъэгъэцкIэжыбгъэнымкIэ Федеральнэ къулыкъум и ГъэlorышIапIэу Адыгэ Республикэм щыIэм иучреждениеу АН-5/1-м щызэхэщагъэр»	2388	2460	2460
Къэралыгъо образовательнэ учреждениеу «КIэлэцIыкIу ибэхэм ыкIи зыIыгъыжыщтхэ ны-тыхэр зымыIэжхэ кIэлэцIыкIухэм апае Адыгэ республикэ еджэпIэ-интернатыр»	10496	10811	10811
Къэралыгъо образовательнэ учреждениеу «Адыгэ республикэ фэшIыкIэ гъэпсыгъэ (коррекцияннэ) общеобразовательнэ еджэпIэ-интернатэу а I-рэ, я II-рэ, я III-рэ ыкIи я IV-рэ лъэпкхэм ахахьэрэр»	24308	25037	25037
Къэралыгъо образовательнэ учреждениеу «Адыгэ республикэ фэшIыкIэ гъэпсыгъэ (коррекцияннэ) еджэпIэ-интернатэу я VIII-рэ лъэпкэ зиIэр»	13237	13634	13634
Къалэу Мыекъуапэ дэт муниципальнэ образовательнэ учреждениеу (фэшIыкIэ гъэпсыгъэ (коррекцияннэ) общеобразовательнэ еджапIэу я VIII-рэ лъэпкэ зиIэр»	6083	6265	6265

Я 9-рэ статъяр. Муниципальнэ районхэм (къэлэ койхэм) ябюджетхэм бюджет чIыфэхэр ятыгъэнхэр

1. Муниципальнэ районхэм (къэлэ койхэм) ябюджетхэм 2011-рэ илъэсым ыкIи план пIалъэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэсхэм бюджет чIыфэхэр аратых къыкIэ-лыкIорэ Iофыгъохэм апае:

1) муниципальнэ районым (къэлэ коим) ибюджет къыщыкIэрэ мылкъур игъэкъужыбгъэным пIугъэхьэгъэным пae — илъэсищым нэсырэ пIалъэм телъытагъэу;

2) муниципальнэ районым (къэлэ коим) ибюджет агъэцкIэжыбгъэ пIалъэ гъэнэфагъэм кассовэ зэпычыныгъэу ащ фэхъугъэм пIугъэхьэгъэным пae — финансовэ илъэсым ипIалъэ имыкIыр уахътэм телъытагъэу;

3) ошIэ-дэмышIэ тхьамыкIагъохэу къэхъугъэхэм къатыгъэхэр дэгъэзыжыбгъэнхэм ехьылIэгъэ Iофыгъохэр зехьэгъэнхэм пae — финансовэ илъэсым ипIалъэ имыкIыр уахътэм телъытагъэу;

4) псгъуми агъэфедэрэ автомобиль гъогухэр шIыгъэнхэм, гъэкIэжыбгъэнхэм, капиталнэу гъэцкIэжыбгъэнхэм ыкIи Iыгыбгъэнхэм пae (федеральнэ ыкIи республикэ мэхъанэ зиIэ автомобиль гъогухэр хэмьтхэу) — илъэсищым шIомыкIыр пIалъэм телъытагъэу.

2. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхэкIырэ бюджет чIыфэхэу муниципальнэ районхэм (къэлэ койхэм) ябюджетхэм аратыхэрэр 2011-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет зэкIэ ассигнованиеу иIэхэм дефицитэу яIэр игъэкъужыбгъэным икIэкIуапIэхэм а гухэлъхэм апае къыдалыгъэхэрэм ашIомыкIынэу гъэнэфэгъэнэу:

1) сомэ мин 100000.0-р 2011-рэ илъэсым шIомыкIыр пIалъэм телъытагъэу;

2) сомэ мин 300000.0-р 2011-рэ илъэсым икIыр пIалъэм телъытагъэу.

3. Мы Законом иа 1-рэ Iахь ыгъэнэфэрэ бюджет чIыфэхэр зэрагъэфедэхэрэм пae уасэу атыщтыр гъэнэфэгъэнэу:

1) муниципальнэ районхэм (къэлэ койхэм) ябюджетхэм дефицитэу яIэм щыщ Iахьэм пIугъэхьэгъэным, муниципальнэ районхэм (къэлэ койхэм) ябюджетхэр агъэцкIэжыбгъэхэзэ кассэ зэпычыныгъэхэм апае гъэфедгъэнымкIэ аратыхэрэмкIэ — бюджет чIыфэ ятыгъэным ехьылIэгъэ зээгъыныгъэ зызэдашIыгъэ мафэм ехъулIэу Урысые Федерацием и Гупчэ банк рефинансированиемкIэ ставкэу ыгъэуцугъагъэм ызыщанэу гъэнэфэгъэнэу;

2) псгъуми агъэфедэрэ автомобиль гъогухэр гъэпсыгъэнхэм, гъэкIэжыбгъэнхэм, капиталнэу гъэцкIэжыбгъэнхэм ыкIи Iыгыбгъэнхэм (федеральнэ ыкIи республикэ мэхъанэ зиIэ автомобиль гъогухэр хэмьтхэу) апае аратыхэрэмкIэ — бюджет чIыфэ ятыгъэным ехьылIэгъэ зээгъыныгъэр зызэдашIыгъэ мафэм ехъулIэу Урысые Федерацием и Гупчэ банк рефинансированиемкIэ ставкэу ыгъэуцугъагъэм ызыщанэу гъэнэфэгъэнэу;

3) ошIэ-дэмышIэ тхьамыкIагъохэм къатыгъэхэр дэгъэзыжыбгъэнхэм епхыгъэ Iофыгъохэм апае аратырэмкIэ — ставкэр процент 0-м тегъэпсыкIыгъэнэу гъэнэфэгъэнэу.

4. Бюджет чIыфэхэр муниципальнэ районхэм (къэлэ койхэм) ябюджетхэм аратых зифэшшошэ зээгъыныгъэм ыгъэнэфэрэ чIыфэхэр, процент тегъахьохэр

къызэкIэгъэкIожыбгъэнхэмкIэ пшгъэрылъэу зыфашIыжыбгъэр зэрагъэцкIэжыщт шIыкIэр къэзыгъэлъэгъорэ тхылъхэр къарамыхьылIэхэу.

5. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къыхэкIырэ чIыфэхэр муниципальнэ районхэм (къэлэ койхэм) ябюджетхэм ятыгъэнхэр, гъэфедгъэнхэр, къызэкIэгъэкIожыбгъэнхэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ыгъэнэфэрэ шIыкIэм тетэу зэшIуахых.

Я 10-рэ статъяр. Бюджет чIыфэхэр ятыгъэнхэм и Программ

2011-рэ илъэсым ыкIи план пIалъэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэсхэм бюджет чIыфэхэр ятыгъэнхэм ехьылIэгъэ Программэр мы Законом игуадзэу № 25-м зэригъэнафэрэм тегъэлпсыкIыгъэу ухэсыгъэнэу.

Я 11-рэ статъяр. Субсидиехэр юридическэ лицэхэм (къэралыгъо учреждениехэм аратырэ субсидиехэр хэмьтхэу), шхъхъэкIэо предпринимательхэм, физическэ лицэхэм — товархэр къыдзыхьэкIыхэрэм, IофшIэнхэр, фэIо-фашIэхэр афзыхьэгъэцкIэхэрэм ятыгъэнхэр

1. Субсидиехэр юридическэ лицэхэм (къэралыгъо учреждениехэм аратырэ субсидиехэр хэмьтхэу) шхъхъэкIэо предпринимательхэм, физическэ лицэхэм — товархэр къыдзыхьэкIыхэрэм, IофшIэнхэр, фэIо-фашIэхэр афзыхьэгъэцкIэхэрэм къыкIэлъыкIорэ хъардж лъэпкхэм апае ятыгъэнэу гъэнэфэгъэнэу:

1) Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкIэ и МинистертвэкIэ кыкIыхъхэ:

а) химизацием иамалхэр ыкIи минеральнэ чIыгъэшIухэр къэщэфыгъэнхэм мэкъумэщ товаркыдэгъэклакIохэм пIуагъэхьагъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

б) мэкъумэщ мэхъанэ зиIэ чIыгухэр агрохимие лъэныкъомкIэ ягъэулплъэкIугъэнхэм пae хъарджэу ашIыгъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

в) 2004—2010-рэ илъэсхэм урысые чIыфэт учреждениехэм къалахыгъэ инвестиционнэ чIыфэхэм ыкIи мэкъумэщ чIыфэт потребительскэ кооперативхэм къалахыгъэ займэхэм процент тегъахьоу яIэхэр тыжыбгъэнхэм пIуагъэхьащтым щыщ Iахьэм илъэси 2-м къышIублагъэу илъэси 10-м нэсырэ пIалъэ иIэу ятыгъэным пae;

г) 2005—2010-рэ илъэсхэм урысые чIыфэт организациехэм чIыфэу къалахыгъэхэм ыкIи мэкъумэщ чIыфэт потребительскэ кооперативхэм займэу къаратыгъэхэм процент тегъахьоу яIэм щыщ Iахь афызэкIэгъэкIожыбгъэным пae илъэси 8 пIалъэ иIэу ятыгъэным пae;

д) 2007—2010-рэ илъэсхэм урысые чIыфэт организациехэм къалахыгъэ чIыфэхэм ыкIи мэкъумэщ чIыфэт потребительскэ кооперативхэм займэу къаратыгъэхэм процент тегъахьоу яIэхэм ащыщ зы Iахь илъэс пIалъэ иIэу ятыгъэным пae;

е) Адыгэ Республикэм ит перерабатываоущэ предприятиехэм мэкъумэщ продукциер зэрафатIупщыгъэм фэшI фэдэу къалэкIэхьан ылъэкIыштыгъэм шыкIагъэу фэхъугъэр афызэкIэгъэкIожыбгъэным пae;

ж) сезон мэкъумэщ IофшIэнхэр гъэцкIэгъэнхэм пae дизель гъэстыныпхъэ къызэращэфыгъэм пIуагъэхьагъэм щыщ ятыжыбгъэным пae;

з) былым ныбжыкIэ хъубагпхэхэр къызэращэфыгъэхэм, былымхэр гъэлъыхъожыбгъэнхэм пae агъэфедэхэрэр къызэращэфыгъэхэм, былым пIэшэ хъубагпхэхэр къызэращэфыгъэхэм пIуагъэхьагъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

и) хэшпыкIыгъэ мэкъумэщ культурэ чылапхэхэр къызэращэфыгъэхэм хъарджэу аригъэшIыгъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

к) пцэжыыхэр къэгъэхъугъэнхэм пae материалэу къащэфыгъэм ыуасэ щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

л) леныр ыкIи клэпыр къэгъэжыгъэнхэм пIуагъэхьэрэ мылкъум щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

м) илъэсыбэрэ къэкIырэ культурэхэр гъэтIысхьэгъэнхэм ыкIи ахэм адэлэжыгъэным пIуагъэхьэгъэ мылкъум щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

н) мэкъумэщ культурэхэм къатыщт лэжыбгъэр, илъэсыбэрэ къэкIырэ лъэпкхэм къатыщт лэжыбгъэр страховатэ зэрашIыгъэм ыкIи илъэсыбэрэ къэкIырэ культурэхэр зэрагъэтIысхьагъэхэм мылкъоу пIуагъэхьагъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

о) къэкIыхэрэр химическэу къэзыухъумэрэ амалхэр къэщэфыгъэнхэм пIуагъэхьэгъэ мылкъум щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

п) мэкъумэщ чIыфэт потребительскэ кооперативхэм аштэгъэ чIыфэхэм процент тегъахьоу яIэм щыщ Iахь афызэкIэгъэкIожыбгъэным пae;

р) шэр ыкIи лыр ащыIыхыгъэным ыкIи переработкэ ащышIыгъэным пae модельнэ цеххэр къызэращэфыгъэхэм хъарджэу аригъэшIыгъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

с) пынджыр къэзыгъэкIырэ мэкъумэщ товаркыдэгъэклакIохэм электроэнергиеу агъэфедатгъэм ыуасэ щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

2) Адыгэ Республикэм псэолъэшIынымкIэ, транспортымкIэ, унэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хьызмэтхэмкIэ и МинистерствэкIэ кыкIыхъхэзэ пассажирхэр ыкIи багажыр автомобиль ыкIи мэшIоку гъогу транспортхэмкIэ зещэгъэнхэм итарифхэр къэралыгъом зэригъэlorышIэхэрэм кыхэкIэу фэдэу къахьыжыын альэкIыштыгъэм шыкIагъэу фэхъугъэр ятыжыбгъэным пae;

3) Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и МинистерствэкIэ кыкIыхъхэ:

а) предпринимательствэ цыкIум ыкIи гурытым ясубъектхэм чIыфэт организациехэм чIыфэу ыкIи займэу къалахыгъэхэм процент тегъахьоу яIэхэр тыжыбгъэным пIуагъэхьагъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

б) мэкъумэщышIэ (фермер) хьызмэтшIапIэхэр зэхэщэгъэнхэм ыкIи яIофшIэн хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм мылкъоу пIуагъэхьагъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

в) предприниматель IофшIэныр езыгъэжыгъэкIэхэм яунэе Iоф къызэрэзэIуахыгъэм, ащ хэхъэх художественнэ Iэгъэщысэхэр къызышIахьэхэр предприятияхэр, мылкъоу пIуагъэхьагъэм щыщ Iахь ятыжыбгъэным пae;

г) къэгъэлъэгъон Iофыгъохэм зэрахэлэжыагъэхэм фэшI предпринимательствэ цыкIум ыкIи гурытым ясубъектхэм зэрарэу ашIыгъэм щыщ Iахь афызэкIэгъэкIожыбгъэным пae.

2. Юридическэ лицэхэм (къэралыгъо учреждениехэм аратырэ субсидиехэр хэмьтхэу), шхъхъэкIэо предпринимательхэм, физическэ лицэхэм — товархэр къыдзыхьэкIыхэрэм, IофшIэнхэр ыкIи фэIо-фашIэхэр афзыхьэгъэцкIэхэрэм аратырэ субсидиехэу мы Законом къыдилыгъэхэрэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ыгъэнэфэгъэ шIыкIэм тетэу аратых.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм 2011-рэ илъэсымкIэ, план пIальэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэсхэмкIэ иреспубликэ бюджет ехылаагъ

Я 12-рэ статья. Адыгэ Республикэм ыпашъхъэ пшъэрылэу шызыфашъыжыгъэхэм яхыылэгъэ ахъщэ требованиехэм ягъэцкIэжъын нэшанэу илэхэр

1. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыыхэкIыгъэ мылкъоу кыызэкIэгъэкIожьыгъэным ыкIи къэтыжыгъэным телытагъэу аратыгъэхэу, ащ хэхъэ бюджет ссудэхэр ыкIи бюджет чIыфэхэр, финанс бэ-джэнд (лизинг) шIыкIэр зылъэпсэ зэзэгъыныгъэу зэдашIыгъэм тетэу агропромышленнэ комплексым машинэшI продукциер IэкIэгъэхъэгъэным пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыыхэкIыгъэ мылкъоу пIауагъэхъагъэр зэрэдыхтэу, джащ фэдэу ар зрагъ-эфедатгъэм ыуасэ пае къатыгъэу кыызэкIагъэкIожьыхэрэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет дефицитэу иIэм мылкъу пIауагъэхъэгъэнымкIэ кыэкIуапIэхэм яд-министраторхэм ялицевой счетхэм къарагъахъэхэзэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ифедэхэм ахагъэхъажыныу гъэнэфэгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм ыпашъхъэ ахъщэм телытэгъэ пшъэрылэу шызыфашъыжыгъэхэм, ащ хэхъэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылкъу яакциехэр хагъэ-хъанхэр Iуагъэу пылэу гухэлъ гъэнэфэгъэм телытагъэу юридическэ лицэхэм алэкIагъэхъэгъэ финансхэмкIэ чIыфэу ателъхэр, Адыгэ Республикэм ыцIэкIэ юриди-ческэ лицэхэм ыкIи муниципальнэ образованиехэм къа-ригъэтыжыныу (кыызэкIаригъэгъэкIожьыныу) Адыгэ Республикэм финансхэмкIэ и Министерствэ фитыныгъэ иIэу гъэнэфэгъэнэу.

3. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыыхэкIыгъэ мылкъоу кыызэкIэгъэкIожьын шIыкIэм тетэу чIыплэ бюджетхэм аратыгъэр кызызэкIа-гъэкIожьын фэе пIальэр заукъокIэ ыкIи (е) зытемы-лыгъэгъэ Iофыгъохэм запIауагъахъэкIэ Адыгэ Респуб-ликэм иреспубликэ бюджет кыфызэкIагъэкIожьын (кыыхалъхъажыны) фэе сомэ пчъагъэр чIыплэ бюджетхэм афатIушцын фэе ахъщэм (чIыплэ бюджетхэм аратыгъэр субвенциехэр хэмытхэу) Адыгэ Республикэм финансхэмкIэ и Министерствэ ыгъэнэфэгъэ шIыкIэм тетэу хагъэкIыжыхъэхэ ашIыныу гъэнэфэгъэнэу.

Я 13-рэ статья. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо кIоцI чIыфэхэр

1. Адыгэ Республикэм зэкIэмкIи икъэралыгъо кIоцI чIыфэхэр 2011-рэ илъэсымкIэ сомэ миллиарди 2-рэ миллион 371-рэ мин 478.0-у, 2012-рэ илъэсымкIэ сомэ миллиарди 2-рэ миллион 547-рэ мин 423.0-у, 2013-рэ илъэсымкIэ сомэ миллиарди 2-рэ миллион 676-рэ мин 224.0-у гъэнэфэгъэнхэу.

2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо кIоцI чIыфэхэм 2012-рэ илъэсымкIэ ищылэ мазэ и 1-м ехъулэу ыпшгъэ-

рэ гъунапкъэу яIэщтыр сомэ миллиарди 2-рэ милли-они 189-рэ мин 056.0-у, ащ хэхъэ Адыгэ Республикэм къэралыгъо гарантиехэмкIэ ичIыфэхэм яапшгъэр гъу-напкъэу сомэ миллион 20-р гъэнэфэгъэнэу.

3. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо кIоцI чIыфэхэм 2013-рэ илъэсымкIэ ищылэ мазэ и 1-м ехъулэу ыпшгъэ-рэ гъунапкъэу яIэщтыр сомэ миллиарди 2-рэ милли-он 351-рэ мин 468.0-у, ащ шыщ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо гарантиехэм ыпшгъэр гъунапкъэу яIэшт сомэ миллион 20-р, гъэнэфэгъэнэу.

4. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо кIоцI чIыфэхэм 2014-рэ илъэсымкIэ ищылэ мазэ и 1-м ехъулэу ыпшгъэ-рэ гъунапкъэу яIэщтыр сомэ миллиарди 2-рэ милли-он 470-рэ мин 361.0-у, ащ шыщ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо гарантиехэм ыпшгъэр гъунапкъэу яIэшт сомэ миллион 20-р, гъэнэфэгъэнэу.

5. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо кIоцI чIыфэхэм япхыгъэ фэIо-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэм 2010-рэ илъэ-сым ыкIи план пIальэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэс-хэм зэкIэмкIи ихъарджхэм яапшгъэр гъунапкъэ Ады-гэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихъарджхэм яп-роценти 10-у, Урысые Федерацием ибюджет системэ ибюджетхэм къахэкIыгъэ субвенциехэм яшIуагъэкIэ хъарджхэм апIауагъахъэрэр хэмытэу, гъэнэфэгъэнэу.

6. Ухэсыгъэнхэу:

1) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо кIоцI чIыфэхэм я Программэу 2011-рэ илъэсымкIэ телытагъэр мы Зако-ным игуадзэу № 26-м зэригъэнафэрэм тетэу;

2) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо кIоцI чIыфэхэм я Программэу план пIальэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэс-хэм ателытагъэр мы Законом игуадзэу N 27-м зэригъэ-нафэрэм тетэу;

3) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо гарантиехэм я Программэу 2011-рэ илъэсымкIэ телытагъэр мы Законом игуадзэу N 28-м зэригъэнафэрэм тетэу;

4) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо гарантиехэм я Программэу план пIальэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэс-хэм ателытагъэр мы Законом игуадзэу N 29-м зэригъэ-нафэрэм тетэу.

Я 14-рэ статья. Адыгэ Республикэм мэхъэнэ шъхъалэ зилэ псэуалъэхэу ыкIи объектхэу 2011-рэ илъэсымкIэ шагъэпсыштхэм

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм иинвестиционнэ IофшIэн ехылаагъ» зыфиIорэм те-гъэпсыкIыгъэу къэралыгъо IэпыIэгъу аратыгъэ Адыгэ Рес-публикэм 2011-рэ илъэсымкIэ мэхъэнэ шъхъалэ зилэ псэуалъ-эхэу ыкIи объектхэу шагъэпсыштхэр мы Законом игуа-дзэу № 30-м зэригъэнафэрэм тетэу ухэсыгъэнэу.

Я 15-рэ статья. Гъогу хызымэтым ылъэныкъо-кIэ бюджет ассигнованиехэр атегошгъэнхэр

Ухэсыгъэнхэу:

1) гъогу хызымэтым 2011-рэ илъэсымкIэ финансхэр пIауагъэхъэгъэнхэм пае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кыыхэкIыгъэ мылкъу зэратегошгъэщтыр мы Законом игуадзэу N 31-м зэригъэнафэрэм тетэу;

2) гъогу хызымэтым план пIальэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэсхэм финансхэр пIауагъэхъэгъэнхэм пае Адыгэ Рес-публикэм иреспубликэ бюджет кыыхэкIыгъэ мылкъу зэратегошгъэщтыр мы Законом игуадзэу № 32-м зэ-ригъэнафэрэм тетэу;

3) пстэуми агъэфедэрэ автомобиль гъогухэр гъэцкIэ-жыгъэнхэм ыкIи Iыгъыгъэнхэм пае Адыгэ Республи-кэм иреспубликэ бюджет кыыхэкIыгъэ мылкъу 2011-рэ илъэсымкIэ муниципальнэ районхэм ыкIи къэлэ койхэм зэратегошгъэщтыр мы Законом игуадзэу N 33-м зэ-ригъэнафэрэм тетэу;

4) пстэуми агъэфедэрэ автомобиль гъогухэр гъэцкIэжыгъэнхэм ыкIи Iыгъыгъэнхэм пае Адыгэ Рес-публикэм иреспубликэ бюджет кыыхэкIыгъэ мылкъу план пIальэу 2012-рэ ыкIи 2013-рэ илъэсхэм муниципальнэ районхэм ыкIи къэлэ койхэм зэратегошгъэщтыр мы Законом игуадзэу № 34-м зэригъэнафэрэм тетэу.

Я 16-рэ статья. Мазэ къэс аратыгъэ ахъщэм ин-дексация зыфэдызщтыр гъэнэфэгъэныр

Мазэ къэс аратыгъэ ахъщэм индексация 2011-рэ илъэсымкIэ проценти 6,0-у, 2012-рэ илъэсымкIэ про-центи 5,8-у, 2013-рэ илъэсымкIэ проценти 5,0-у гъэ-нэфэгъэнэу:

1) Адыгэ Республикэм шыпсэурэ цIыф куп зырыз-хэмкIэ Адыгэ Республикэм и Законэу 2004-рэ илъэсымкIэ тыгъэгъазэм и 30-м номерэу 278-рэ зытэтэу аштагъэу «Адыгэ Республикэм шыпсэурэ цIыф куп зырызхэм социальнэ IэпыIэгъу ятыгъэным пае зехъэгъэн фэе Iофыгъохэм яхылаагъ» зыфиIорэм тегъэпсыкIыгъэу;

2) Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ илъэсымкIэ дзэогъум и 21-м номерэу 338-р зытэтэу аштэгъэ «Опекэм (попечительствэм) тетэу апIухэрэ кIэлэцIыкIухэм, джащ фэдэу апIунхэм пае унагъохэм аштагъэхэм мазэ къэс ара-тыгъэ ахъщэ тынхэр зыфэдызыр ыкIи зэраратыхэрэ шIыкIэм ехылаагъ» зыфиIорэм ия 3-рэ статья ия 3-рэ Iахъ тегъэпсыкIыгъэу кIэлэцIыкIухэр Iыгъыгъэнхэм пае.

Я 17-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илэ зэрэ-хъурэ шIыкIэр

Мы Законом кIуачIэ илэ мэхъу 2011-рэ илъэсымкIэ ищылэ мазэ и 1-м кышчыублагъэу.

*Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКIУШЫНЭ Аслъан.*

къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 17, 2010-рэ илъэс
N 394

Тикультурэ шIогъабэ кыыфахыы

ЛэжбакIохэм ядепутатхэм я Адыгэ хэку Совет иунашъокIэ 1961-рэ илъэсымкIэ народнэ твор-чествэм и Адыгэ хэку Унэ зэх-хэщэгъагъ. АпэрэмкIэ IофышIэ нэбгыритф ныIэп ащ шылажэ-щтыгъэр: директорыр, художе-ственнэ самодеятельностым име-тодист, хоровой ыкIи музыкальнэ коллективхэм яметодист, бухгал-терыр, секретарь-машинисткэр.

Народнэ творчествэм и Унэ апэрэ мафэхэм къащегъэжыгъэу самодеятельнэ художественнэ творчествэм иIофыгъохэм хэ-хъоныгъэ зэаригъэшIыщтыр ары анахъэу зыпылыгъэр, ащ нэмыкIэу смотр-конкурсхэр, мэ-фэкIхэр, фестивалъхэр зэхичъ-щтыгъэ, семинархэр, курсхэр ригъэкIокIыщтыгъэх, художе-ственнэ самодеятельностым ик-ружокхэм япащэхэр стажиров-кэхэм къаригъэблагъэщтыгъэх. Фольклор материалхэм якъэ-угъоин, язэгъэфэн ыкIи ахэр са-модеятельнэ коллективхэм яре-пертуар хагъахъэщтыгъэ.

Народнэ творчествэм и Унэ Iофышхо шызырахъэщтыгъэ твор-ческэ коллективхэмрэ исполни-тельхэмрэ любительскэ иску-ствэмкIэ Всероссийскэ ыкIи Все-союзнэ смотрэхэу, фестивалъхэу зэхашхэрэм ахэлэжъэнхэм фэгъ-хъабырыгъэнхэм фэшI.

Народнэ культурэм и Гупчэ изэхэщэнкIэ ыкIи ащ хэхъоныгъэ егъэшIыгъэнымкIэ Iофышхо зэшIуахыгъэ Адыгеим культу-рэмрэ искусствэмрэкIэ яIофы-шIэ цIэрыIохэм, зилоф шIу дэдэ зылъэгъухэу зэчыишхо зыхэ-лыгъэгъэхэу Шыу Шэбанэ, Тхъа-бысым Умарэ, Бэшкэкъо Мас-хъудэ, Мурэтэ Чэпай, Къуекъо Налбий, Сихъу Рэмэзанэ, Нэтхъо Джанхъот. Народнэ творчествэм и Унэ апэрэ директорэу илагъэр И. А. Мартыновар ары. Охътэ зэфэшхъафхэм народнэ культу-рэм и Гупчэ итхъамэтагъэх Шъхъаплъэкъо Гъучыпсэ, Хъут Юсыф, Нэгъуцу Аслъан, Кукэ-нэ Мурат, Беданыкъо Нэфсэт, 2005-рэ илъэсым кыыщегъэ-жыагъэу АР-м народнэ культу-рэмкIэ и Гупчэ Къулэ Аскэрбий пэщэныгъэ дызэрехъэ.

Непэ народнэ культурэм и Гуп-чэ творческэ лабораториеу, спе-циалист IэпIасэхэр, зипшъэрылъ гуетыныгъэшхо физилэхэр щэла-жъэх, отделитфым яIофшIэн зезыгъакIорэр АР-м народнэ культурэмкIэ и Гупчэ идиректор игуадзэу, АР-м культурэмкIэ изаслуженнэ IофышIэу Шъхъэ-лэхъо Светлана.

Народнэ творчествэмкIэ отде-лым пэщэныгъэ дызезыхъэрэр АР-м культурэмкIэ изаслужен-

нэ IофышIэу Пафэ Нурыет. Ар илъэс 40-м ехъугъэу культурэм исистемэ щэлажъэ. А отделым Iоф шашIэ педагогическэ шIэ-ныгъэхэмкIэ кандидатэу Бэстэ Асыетрэ хоровой ыкIи вокаль-нэ коллективхэмкIэ отделым иметодистэу Юлия Панганинир. Народнэ творчествэм ижанрэ пстэумкIи смотрэхэр, конкурс-хэр, фестивалъхэр гъэхъабыры-гъэнхэмкIэ ыкIи регъэкIокIы-гъэнхэмкIэ отделым шылажъэ-хэрэм Iофышхо ашIэ. Ахэм ащы-щых народнэ творчествэм ире-гиональнэ фестивалэу «Салют Победы», Тхъабысым Умарэ ыцIэкIэ зэхашхэр фестивалэу «Тыгъэм ордэ фэсэлэ», къэээкъ культурэм ирегиональнэ фести-валэу «Поющие струны», «Теат-ральная осень» зыфиIохэрэр, нэмыкIхэри.

Лъэпкъхэм якультурэ зыкье-гъэлэтыгъэнымкIэ макIэп ашIэ-рэр отделэу лъэпкъ культурэхэм ыкIи цIыфхэм язэгъэпсэфын зэхэщэгъэным апылтым. А отде-лым пэщэныгъэ дызэрехъэ АР-м культурэмкIэ изаслуженнэ IофышIэу Бастэ Хане; джащ фэ-дэу а отделым щэлажъэх мэ-фэкIхэм язэхэщэнкIэ методистэу КIэмэщ Светланэ, массовэ Iоф-тхъабзэхэм язэхэщэнкIэ методи-стэу Лилия Ломоносовар, ре-

жиссерэу Къулэ Светланэ. ЦIыфхэм лъэшэу агу рехъых къэгъагъэхэм ямэфэкIэу «Къэ-гъэгъэгъахъ», адыгэхэм нахыпэ-кIэ ИлъэсыкIэр зэрагъэмэфэ-кIыщтыгъэм фэдэу зэхашхэрэ «ИлъэсыкIэ мэфэкIыр», нэ-мыкIхэр тищылэныгъэ кыыхэу-цожьых. Изобразительнэ ыкIи де-коративнэ-прикладной ис-кусствэмкIэ отделым народнэ искусствэр пропагандэ ешIы. А отделым ипащэр Пэнэшъу Сафы-ет, ащ IэпыIэгъушIу фэхъу отде-лым иметодистэу Хъот Светла-нэ. Iофышхо ашIэ мы отделым шылажъэхэрэм, дышгъэидыкI ис-кусствэм зыкырагъэлэтыжы, самодеятельнэ художникхэмрэ народнэ мастерхэмрэ яIэшIа-гъэхэм якъэгъэлэгъонхэр зеха-щэх, джащ фэдэу аукционхэр, творческэ лабораториехэр зэ-рагъэчэпых.

Организационнэ-методическэ отделым пшъэрылъ шъхъалэу иIэр учебнэ-методическэ Iоф-шIэныр кадрэхэм афызэхэщэгъэ-ныр ары. А отделым пэщэныгъэ дызэрехъэ Бэшкэкъо Къэралхъан, илъэс 50-м ехъугъэу шIу ылъэ-гъурэ IофшIэнымкIэ пылэ. Отде-лым иведушэ методистэу Iоф ешIэ Марина Ивановар. Iоф-тхъэбзэ гъэшIэгъонхэр отделым зэхэщэх, ахэр лъэшэу цIыфхэм

агу рехъых, ахэм ащыщых дэ-хагъэм иконкурсэу «Сэтэнэй», «ГукIэгъум имаф», «Мы за креп-кую семью, здоровое потомство и поколение» зыфиIохэрэр.

— Народнэ культурэм и Гуп-чэ иинформационнэ-издательскэ отдел сценарнэ материалхэр, справкэхэр, афишэхэр, егъэ-лэгъэ тхылъхэр, буклетхэр кье-гъэхъабырых ыкIи кыдегъэ-кIых.

Отделым Iоф шашIэ Блэгъожь Разыет, Анжела Исаевар, Гышц Анжелэ, Жъэжъые Рузанэ. На-роднэ творчествэм иIофыгъохэр гъэхъагъэ хэлъэу кызыригъэ-лыагъохэрэм фэшI АР-м народнэ культурэмкIэ и Гупчэ информа-ционнэ IофшIэнымкIэ я 2-рэ Всероссийскэ смотрэм идиплом кыфагъэшъошагъ.

Адыгэ Республикэм народнэ культурэмкIэ и Гупчэ специа-листхэм яIофшIэн кышчыда-лыгъэх зэхэкIыныгъэхэу уахъ-тэм кыздихыхъэрэр, народнэ культурэр тапэкIи нахъ гъэкIажы-гъэным яшъыпкъэу пылгъых.

*ДЭЧЛЭЖЬ
Светлан.*

Тематическэ программэ-хэм яредактор.

СУД ИОФШЭНЫР

Хабзэр ишэпхъэ шъхьа

Я 18-рэ лэшлэгъухэм апэкIэ Урысыем хэушъхьафыкIыгъэ суд учреждениехэр илагъэхэп. А лъэхъаным правосудием ифитыныгъэхэр зыгъэцкIэн зылъэкIыштыгъэхэр административнэ-чыплэ образованиехэм япачэхэр ары. Я 18-рэ лэшлэгъум икыхъагъухэм адэжь суд органхэр зэхэщэгъэнхэм клэщакIо фэхъугъ Петр I-р. Нэужым а Iофыр лъигъэкIотагъ я 2-рэ Екатеринэ ыкIи а суд системэм илъэси 100 фэдизрэ Iоф ышлагъ. Судхэм яIофшIэн екIоллакIэхэр кыфэгъотыгъэнхэм пае 1864-рэ илъэсым шэкIогъум и 20-м «Суд уставхэр» зыфиIорэ пачыхъэ унашъор кыдэкIыгъ. Ащ кыдыхэлъытагъэу суд системэм зэгъэшлужь судхэр кIэу кыхъагъэх. Мыхэр апэрэ инстанциеу шытыгъэх, уголовнэ ыкIи гражданскэ Iоф мынхэм ахалпъэщтыгъэх. Ащ фэдэ шыкIэм тетэу илъэс 25-рэ Iоф ашлагъ. 1917-рэ илъэсым шэкIогъум и 24-м судхэм яхыылэгъэ Декретэу кыдэкIыгъэм зэгъэшлужь судхэм яIофшIэн шагъэтыгъ. Илъэс 80-м ехъу тешлагъэу, 1998-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 17-м, «Урысые Федерацием изэгъэшлужь судяхэм яхыылэгъ» зыфиIорэ Федеральнэ законыр аштагъ ыкIи зэгъэшлужь судхэм икIэрыкIэу яIофшIэн рагъэжьэжыгъ.

Къэлогъэн фае Урысые Федерацием исубъектхэм яапэрэхэм ащыщэу Адыгеим 2000-рэ илъэсым зэгъэшлужь судяхэм ясуд участкэ 20 фэдиз зэрэщызэхашагъэр. Нэужым ащ ипчъагъэ 23-м нэсыгъ ыкIи непэ ехъулэу судья 68-мэ а пшъэрылър агъэцкIэ. ИкIыгъэ илъэсыр пштэмэ, зэгъэшлужь судяхэм уголовнэ, административнэ ыкIи гражданскэ Iоф мин 50-м ехъу зэхафыгъ.

Бэмэ зэралъытэрэмкIэ, зэгъэшлужь судьяр суд системэм иаужырэ инстанциеу ары. Адэ хэта зэгъэшлужь судьяр, сьд фэдэ Iофхэр ара ащ зэхифыхэрэр, а системэм иIофшIэн сьд фэдэ лъэгаплэмэ анэсыгъа?

Мы Iофыгъохэм афэгъэхыгъэу джырэблагъэ гуцылэгъу тыфэхъугъ Iогъогогъу зэгъэшлужь судьяу агъэнэфагъэу, Мыекьопэ къэлэ суд участкэу № 7-м исудьяу Матыжь Руслъан.

— Цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр, законхэм адиштэу яIофшIэн зэхэщэгъэныр ары непэ суд системэм пшъэрылър шъхьалэу иIэр, — еIо ащ. — ШыIэныгъэм кызыригъэлъагъорэмкIэ, цыфхэм янахыбэм ашIэрэп зэгъэшлужь судяхэм ясуд участкэхэр зыдэщылэхэр ыкIи ахэр зыхэплъэрэ Iофыгъохэр. Зэгъэшлужь судьям зэхифырэ Iофыгъохэм ащыщых унэгъо кIоцI зэфыщыткIэхэр. Гуцылэм пае, зэрэзэхэкIыжхэрэр, сабыим кытефэрэ плупкIэр (алиментыр) зифэшъуашэм кытэу гъэпсыгъэныр, нэмыкIхэр. Джаш фэд щэфаклохэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр, коммунальнэ фэIо-фашIэхэм альэныкьокIэ чыфэ зытелъхэм къагъэтыжыгъэныр, уголовнэ ыкIи административнэ Iофхэр зэхэфыгъэнхэр, нэмыкIхэр. КIэIэу къэплон хъумэ, сомэ мин 50-м шIомыкIырэ даохэм язэхэфын ары тызыфэгъэзагъэр. Матыжь Руслъан кызыриIуагъэмкIэ, Мыекьопэ зэкIэмкIи зэгъэшлужь судяхэм ясуд участкэ 8 дэт. ШыIэныгъэм кышыгъэджырэ Iофыгъо зэфэшъхьафхэм апкъ кыкIэу, судьяхэр зыхэплъэрэ Iофыгъохэр ренэу нахыбэ мэхъух. Судья пэпчэ ышъхьэкIэ ар дэгъоу зэхэшIэ. Сыда плэмэ мафэ къэс нэбгыри 5—6 фэдиз яучасткэхэм къаIуалIэ ыкIи мафэм административнэ ыкIи уголовнэ Iофыгъуи 10 фэдизмэ ахэплъэх. Мазэм кыкIоцI гурытымкIэ судяхэм унэгъо 50 фэдиз ашIы, уголовнэ Iоф зытIуш фэдиз зэхафы.

— Анахь пшъэрылър шъхьалэу тэ, зэгъэшлужь судяхэм, тилэр шыхъагъу зэфэхъугъэ цыфхэр зэрэздгъэшлужыштыгъэхэр ары, — еIо Руслъан. — Бэрэ кыхэкIы цыфым дэо-

тхъаусыхэу иIэмрэ законом кыгъэнэфэрэ шапхъэхэмрэ зетемыфэхэу. Арышъ, цыфхэм, анахъэу нэжъ-Iужьхэм, зэрэфэлъэкIэу агурытэгъало законом тытекIы зэрэмыхъуштыр. Арышъ, амал зериIэу бгъуитIум азыфагу зэмызэгъыныгъэу илърэ зэрэдэгъэзыжышты, зэрэздгъэшлужыштыгъэхэм тыпыл. ГухэкI нахь мышIэми, бэрэ кыхэкIы зэдгъэшлужыныхэ тымылэкIэу ыкIи ахэр аужырэ суд инстанцием нэзэргъэсыхэу.

Къэлогъэн фае зэгъэшлужь судьяр суд системэм иапэрэ инстанциеу зэрэщытыр. Судьям ышIыгъэ унашъом зэдээрэ бгъуитIум яз зымыгъэразкIэ, Iофыр Мыекьопэ къэлэ судым иапелляционнэ суд зэхифын фаеу мэхъу. Ащи унашъоу ышIыгъэм земызэгъыкIэ, етIанэ Адыгэ Республикэм и Апшъэрэ Суд зыфигъэзэнэу фитыныгъэ кыраты.

— Мыекьопэ къэлэ судым ыналэ кыиттет, сьд фэдэ IофкIи ишIуагъэ кытегъэкIы, — еIо Руслъан. — IофшIэнышхо тапашъхъэ зэрилър къагурыIозз, зыгорэ мыгъэрэу кыхэкIмэ къэлэ судым иIофшIэхэр кытфэсакых, тыкыгъэгъэрэзыжы. АщкIэ АР-м и Апшъэрэ Суд итхъаматэу Трэхъо Аслъанрэ Мыекьопэ къэлэ судым итхъаматэу Юрий Воронинымрэ лъэшэу тафэраз.

Руслъан кызыриIуагъэмкIэ, яучасткэ зэкIэмкIи нэбгырищ Iоф шызышIэрэ:ежъыр, IэпыIэгъоу иIэр ыкIи секретары. Мыекьопэ къэлэ администрациемрэ цыфхэм IофшIэн ягъэгъотыгъэнымкIэ Мыекьопэ къэлэ Гупчэмрэ зэзэгъыныгъэ зэдашIыгъэу, участкэ пэпчэ нэбгырэ зырыз илъэс плалъэ иIэу зэзэгъыныгъэкIэ Iоф шапшIэнэу афагъакIо. Ахэр общественнэ IофшIэнхэр гъэцкIэгъэнхэм ахэлажъэхэу ары зэ-

ргъэпсыгъэр.

— IофшIэгъу ужым унэм сыкызыкIожькIи сыгукIэ сырэхъатырэп, мафэм Iофэу сшIагъэм, неущ кысыпышылтым сямыгупшысэн, сямыгъэгумэ-кIын слъэкIырэн, — еIо Руслъан. — Ащ нэмыкIэу, IофшIэныбэ зэрэтилэм кыхэкIэу, зыгъэпсэфыгъо мафэхэми IофшIэ тыкIон фае хъоу макIэп кызырэхэкIырэр. Дежурствэри ащ кыхэхъожьы. Джы зэрэщытымкIэ, судья сэнэхъаткIэ Iоф шIэным фэшI шэлэгъэххо пхэлтын фаеу ыкIи угу бгъэ-кIоды мыхъуштыгъэу сеплты. Сыда плэмэ IофшIэным ыпкъ кыкIэу узэмыжэгъэхэ Iофыгъохэри кыпфыкьокIыныхэ ылъэкIышт. Яшэн-зекIуакIэхэмкIэ зэкIэри зэфэдэхэп, цыф пэпчэ екIолIэкIэ гъэнэфагъэ кыфэгъотыгъо фае. Непэ цыфхэм янахыбэр правэм ылъэ-ныкьокIэ нахь Iушы хъугъэх. Арышъ, тилэушIэн кызыгъэ-

хылыгъэхэрэм ари зыкIэ ащыщ.

Зисэнэхъат хэшыкIышхо физиIэу, зипшъэрылърхэр дэгъоу зыгъэцкIэрэм гъэхъагъэхэр ышIынхэ елъэкIы, ащ фэдэ цыфым идахэ аIо, иIэнатIэки лъагъэкIуатэ. «ЗиIоф фэлэзэр IофышIу фагъазэ», — аIо адыгэмэ. 2004-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм унашъоу ышIыгъэм тетэу илъэсищ плалъэ иIэу Руслъан зэгъэшлужь судьяу агъэнафи, шытхъу хэлъэу иIофшIэн ыгъэцкIагъ. ШыIэныгъэу иIэр кызыфигъэгъэдзэ, гуетыныгъэххо хэлъэу Iоф зэришIэрэм пае 2007-рэ илъэсым джыри илъэситф плалъэкIэ зэгъэшлужь судьяу агъэнэфэжыгъ.

Руслъан Адыгэ къэралыгъо университетым юридическэ факультет кызыеухым станицэу Ханскэм милицием исследователэу IофшIэныр шыригъэ-жъэбгъагъ. Нэужым Мыекьопэ УВД-м ыкIи МВД-м кьулы-кьур ащылыгъэкIотагъ. 2004-рэ илъэсым кышыгъэгъэжъагъэу зэгъэшлужь судья IэнатIэм зыритыгъ. Ащ кызыриIуагъэмкIэ, судья IэнатIэр нахь шIогъэшIэгъонэу кыхихыгъ. Ащ зэрилъытэрэмкIэ, уиIофшIэнкIэ лъэгэплэ гъэнэфагъэ горэхэм уанэсынэу уфаемэ, суд системэм фэдэу амалышлужь кызытырэ шыIэп плэми хъушт.

ИIофшIэнкIэ тапэкIэ гухэлъэу иIэхэми Руслъан тащигъэгъозагъ.

— Сьд фэдизэу кыинми, IофшIэнэу кыхэхсыгъэм сырэкIэгъожьэу зы мафи кыхэкIыгъэп, — еIо ащ. — Титхъаматэхэм зэралоу, «Зи кы-тэлъэуи IэнатIэм тылхъагъэп, тэр-тэрэу тыкIэлъэIугъэшъ, Iоф тшIэшт». Суд системэм сыхэтэу тапэкIэ лъэгэплэ гъэнэфагъэ сынэсы сшIоигъу.

Руслъан ишэн-гъэпсыкIэкIэ цыф гъэтылхыгъэу шыт, игушыIэхэр зэгъэфагъэхэу, акылыгъэ ахэлъэу зыфаер дэгъоу кыбгурегаIо. Адыгэгъэххо зэрэхэлър сымыгъэшIэгъон слъэкIыгъэп. Сыда плэмэ непэ ар зэкIэми яплъэгъулэштэп. АщкIэ зишIогъэххо кыкIуагъэу кытиIуагъэр янэ-ятэхэм плуныгъэу халхъагъэр, гъэсэнныгъэу зэригъэгъотыгъэр ары. Янэу ХъацIэцIэ Эммэ кIэлэцIыкIухэм ялээрэ врач, иIофшIаклэклэ республикэм шызылгъаIэ. Руслъан унагъо иI, ишъхъэгъуси врачэу Iоф ешIэ.

УцIыфэу дунаим утетыным кIуачIэу, шэлэгъэу ищыкIагъэр зыушэтыгъэм гъашIэм нахы-шIоу уасэ фешIы, шыпкъагъэу фыриIэр IофшIэным кышы-лъагъо. Руслъан сьдэгущыIэзэ нафэ кысфэхъугъ иIофшIаклэ екIолIаклэу кыфигъэгъотыгъэм кIуачIэ кызырэрэритырэр. ИIэпэ-Iэсэнныгъэ, игукIэгъу альыхъоу къеуалIэхэрэм ишIуагъэ ари-гъэкIымэ, цыфхэм афишIэн ылъэкIыштыгъэ зышIуыхыгъэу ылыгътэзэ гъогоу кыхихыгъэм рэкIо.

Сурэтхэм арытхэр: **Матыжь Руслъан; Руслъанрэ иIофшIэгъухэмрэ.**

Тезыхыгъэр Iэшъынэ Аслъан.

ТАРИХЪЫМ хэклөклэштэп

Космонавтикэм и Дунэ мафэ фэггэхьыгээ зэхэхуэ Мыекьуапэ шыкьуаггэм КПРФ-м, комсомолым, рабочэм ясовет ахэтхэр, студентхэр, клэлэеджаклохэр хэлэжыаггэх.

КПРФ-м и Адыгэ реском иапэрэ секретарэу Евгений Саловым пэублэ гушылэклэ зэхэхуэр кыизэ-гуиыгг. Граждан авиацием иветеранэу Валерий Сороколет докладэу зэлүклэм кыишишыггэм космонавтикэм гыогоу кыкьлуггэр, мамырныггэм иггэпытэнклэ мэханэу илаггэр, лэжхыаным диштэу ныбжыкьлэхэр плуггэнхэм ветеранхэр зэрэхэлэжыаггэр, космосым зэклэми апэу быбыггээ Юрий Га-

гариным лыггэу зэрехыаггэр еггашы тарихым зэрэхмыкьлэштыр, Адыгеим шаплуггэмэ космонавтикэм зеггэушгым-бггуггэным ялахуэу хашыаггэр кыиыггэггэггэх.

Авиацием иветеранхэм, космосым епхыггээ гупгэу Байконур кыулыкгэр шызыхыггэмэ, космонавтикэм имэханэ цыфмэ алгыггээсыггэным фэшл идеологическэ юфшлэныр зыггэцаклэ-

рэмэ ящытхуэу шагуагг. Космонавтикэр илээс 50 зэрэхуэггэм фэггэхьыггээ юбилей медальхэр зыфаггэшшоаггэмэ ащышых Шггуапцлэжкэ Ромео, Михаил Кабановыр, Евгений Саловыр,

Тэу Аслэан, нэмыкьлэхэри.

Мыекьуапэ культурэмклэ и Унэ иансамблэ иконцертклэ зэхэхуэр аухыгг.

Сурэтхэр зэхэхуэм кыиыцытырахыгг.

ТЕКЮНЫГГЭМ ия 66-рэ ИЛЭЭС ФЭГГЭХЬЫГГ

КЮАЧИЭМ хаггяхуэ, КЮЛАЙНЫГГЭР апсыхуэ

Хэггэу зэошхом Текюныггэр кыиыщыдахыггэр илээс 66-рэ зэрэхуэрэм фэггэхьыггээ спартакиадэу Адыгэ Республикэм шыкьуаггэм дзэм кыулыкгэу шызыхыщтхэмрэ клэлэеджаклохэмрэ хэлэжыаггэх. Атлетикэ псынклэмклэ, гимнастикэмклэ, клэпсэр зэпэкьудыггэнымклэ, нэмыкьлэхэмкли яухызырыныггээ ауплэжкьлугг.

Республикэ стадионэу «Юностым» шызэхашггээ спартакиадэр гэггшлэггонэу кьуаггэ. Клэлэеджакломэ якьулайныггээ зэрэхэггяхуэрэр аушэтныным фэшл амалышлухэр ялаггэх.

Турникым ялэпэлэсэнныггээ кыиыщыггэлэггэуаггэмэ Тэхуэтэмыкьое районым иклэлэеджаклоу Бэстэ Ислэам кьахэщыгг. Красногвардейскэ районым кыкьлгыггэ Евгений Кишенкэр ятлонэрэ хуэггэ. Мы районым шаплуггэ Сергей Булдаковым ящэнэрэ чыплэр кыиыфаггэшшоагг.

Метрэ 30-клэ кыизэггэм Шэуджэн районым икомандэ зыщыггэггэсэрэ Бггэшэ Рустам апэрэ чыплэр кыидихыгг. Джэджэ районым спортсменэу Владислав Лабжание ятлонэрэ хуэггэ. Пшыащэггэр зызнэкьокьухэм Тэхуэтэмыкьое районым иклэлэеджаклоу Валерия Ишенкэм апэрэ чыплэр кыиыфаггэшшоагг. Теуцожь районым кыкьлгыггэ Хыэкьлэклэ Бэллэ хаггэуэнэфыкьлэрэ чыплэр кыиыхыгг.

Гимнастикэм хэххэрэ зэлүклэггухэм Тэхуэтэмыкьое районым спортсменкэу Тыркоо Маргаритэ ащытекьуагг. Адыгэкьалэ иклэлэеджаклоу Любовь Бондарь ятлонэрэ, Тэхуэтэмыкьое районым шаплуггэ Марина Симкина ящэнэрэ хуэггэх.

Гранатыр дзыггэнымклэ Джэджэ районым иклэлэеджаклоу Роман Насыровыр чемпион хуэггэ, Красногвардейскэ районым шыщ Есин Александр ятлонэрэ, Шэуджэн районым кыкьлгыггэ Устэ Рустам ящэнэрэ хуэггэх. Пшыащэггэхэм язэнэкьокьу Мыекьуапэ спортсменкэу Мария Батраковар ащытекьуагг. Бондарь Любовь ятлонэрэ

хуэггэ, ар Адыгэкьалэ шыщ, Теуцожь районым шыщсэрэ Гедыоджэ Джэнэт ящэнэрэ чыплэр кыидихыгг.

Тэхуэтэмыкьое районым икомандэ апэрэ чыплэр кыидихыгг, очко 480-рэ риггэкьугг. Шэуджэн районым иятлонэрэ командэ ятлонэрэ чыплэр фаггэшшоагг, очко 420-рэ кыиыхыгг. Теуцожь районыр ящэнэрэ хуэггэ, очко 410-рэ риггэкьуггэр.

Адыгэ Республикэм испорткомитет ипашэ игуадзэу Джармэкьо Юсыф, Шэуджэн районым иклэлэеджаклохэр зыггэггэрэ Кьонэ Хыалидэ, Тэхуэтэмыкьое районым спортсменхэу Тыркоо Маргаритэ, Бэстэ Ислэам, нэмыкьлэхэми кыизэрэггэуаггэу, спартакиадэм шызэлүклэггэ ныбжыкьлэхэр нэлүасэ зэфэхуэггэх, яухызырыныггээ нахышлоу хаггэххоным фэшл

амалыкьлэхэм алгыхуштых.

Клэпсэр зэпакьудыйзэ клэлэхэр гэггшлэггонэу зэнэкьокьуггэх. Красногвардейскэ районым икомандэ апэрэ чыплэр, Теуцожь районым — ятлонэрэр, Шэуджэн районым — ящэнэрэр кыиыдахыггэх. Кьуачлэр, кьулайныггэр, гуетныггэр зэраггэфедэштхэм нахышлоу зафаггэсаггэу клэлэеджакломэ алгытэ.

Волейбол, футбол зэдешлаггэх, военнэ ухызырыныггэр ауплэжкьлугг, шыкьлаггэу ялэхэр зыдашлэжыгг. Зыщыпсэрэ чыплэхэм нахыбэрэ спорт зэлүклэггухэр ащызэхашэ зышлоггэ клэлэеджаклохэми талукьлагг.

Сурэтхэм арытхэр: Тэхуэтэмыкьое районым икомандэу спартакиадэм апэрэ чыплэр кыиыщыдзыхыггэр; ныбжыкьлэхэр зэнэкьокьум хэлэжыагг.

Нэклүбггэр зыггэхызырыггэр ЕМТИЛЫ Нурбий.

Зэхэхыаггэххэр:
Адыгэ Республикэм и Кьэралыггэ Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Кыидзыггэжыаггэр:
Адыгэ Республикэм лэпкэ юфхэмклэ, лэклыб кьэралхэм ащыпсэрэ тилгэпкэггэхуэм адырлэ зэпхыныггэхэмклэ ыкли кьэбар жуггэм иамалхэмклэ и Комитет Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шхыаггэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэшлэр:
385000,

кь. Мыекьуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,

редактор шхыаггэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшыэдэжкьыжэ зыхырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхыагыггэр:

Урысые Федерацием хэутын юфхэмклэ, телерадиокьэтынхэмклэ ыкли зэлгы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министрствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гьэлорышлэп, зэраушыхыагыггэр номерыр **ПИ №10-3892**

Гэггэтым кыиыхуэ-тыхэрэм мышгыпкыаггэу кьахафэхэрэмклэ кьэзытхыггэхэм пшыэдэжкьыжэ ахы. Кьа-тхэхэрэмрэ гэггэ-тым шылажыаггэрэмрэ яеплыклэ зэтэмэфэн ыльэкьышт. Гэггэтеджэхэм кыиыфаггэххырэ тхыггэхэр зэхэтфыхэрэп ыкли кьэ-зытхыггэхэм алэклэдгэхыа-жыххэрэп.

Зыщыхауыггэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекьуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчыаггэр 4280

Индексхэр 52161 52162

Зак. 1084

Хэутыным узшыклэтхэнэу шыт уахыггэр Сыхыаггэр 18.00 Зыщыклэтхэггэхэ уахыггэр Сыхыаггэр 18.00